

Varför inventera och sanera PCB?

PCB är farligt för miljön och för människors hälsa. Ämnet tas lätt upp av levande organismer och kan ha skadliga effekter på nervsystem, fortplantningsförmåga och immunförsvar. PCB har fått en storskalig spridning i miljön bland annat via läckage från fogar och felaktig hantering av PCB-haltigt rivningsmaterial. Idag kan vi finna spår av PCB överallt omkring oss, även i Antarktis. Intaget via livsmedel är avgörande för den halt vi har i kroppen.

Att inventera fastigheter som kan innehålla ämnet och därefter sanera bort det PCB som hittas är ett sätt att minska mängden miljögifter som går runt i kretsloppet.

Var finns PCB och hur sprids det?

PCB användes i Sverige bland annat i den stora satsningen på att bygga bostäder under 1960-talet. Ämnena finns fortfarande kvar i vissa byggmaterial och produkter. PCB avges från fogmassor i byggnader till luft och mark och sprids sedan vidare ut i miljön. PCB kommer också ut i miljön genom felaktig hantering vid rivning eller utbyte av produkter med PCB.

Fogmassor

Fogmassor med PCB användes mellan 1956-1973 i så gott som alla typer av byggnader. PCB kan förekomma i fogmassor mellan betongelement, runt fönster och dörrar, på balkonger, vid trappor, i dilationsfogar (rörelsefogar) och runt fasadelement av sten. Fogmassan kan även finnas dold bakom plåtfasader och fönsterlister.

Golv

PCB kan finnas i plastbaserade golvmassor för fogfria, halkskyddade golv (Acrydyrgolv) som har lagts in i storkök och industrilokaler under åren 1956-1973.

Isolerrutor

Vissa typer av isolerrutor från åren 1956-1980 är förseglade med PCB-haltig massa. Dessa rutor användes inte i någon större utsträckning i bostadshus utan framför allt i offentliga byggnader, kontor och så vidare. Svensktillverkade isolerrutor med PCB installerades till och med 1973. Därefter importerades rutor med PCB fram till 1980.

Kondensatorer

Kondensatorer med PCB kan förekomma i lysrörsarmaturer installerade före 1980. Små kondensatorer i enfasmotorer installerade fram till 1980 kan innehålla PCB-oljor och finns bland annat i fläktar till oljebrännare, i cirkulationspumpar, tvättmaskiner, centrifuger, torktumlare och köksfläktar.

Inventering av PCB

Inventeringsarbetet kan beställas av konsult med kompetens att inventera PCB. Efter att en fastighet har inventerats ska resultatet rapporteras till miljö- och byggförvaltningen senast 30 juni 2008.

Fog- och golvmassor

Inventeringen av fog- och golvmassor omfattar byggnader uppförda eller renoverade åren 1956-1973. Under inventeringen samlas uppgifter in för att ta reda på var PCB finns i en byggnad och hur mycket. För att avgöra om fog- och golvmassor innehåller ämnet och i hur stor mängd måste prover tas och analyseras på ett ackrediterat laboratorium. Resultatet ligger till grund för bedömning av vilka byggnadsdelar som måste saneras. Analysresultaten ska redovisas till miljökontoret.

Andra byggvaror

Övriga byggvaror, exempelvis isolerrutor och kondensatorer, som innehåller eller misstänks innehålla PCB ska dokumenteras. Produkterna märks upp för att kunna omhändertas på ett miljöriktigt sätt vid byte, underhåll och rivning. De ska då tas omhand som farligt avfall.

Etiketter för att märka upp isolerrutor och kondensatorer kan beställas från bland andra Stena Technoworld AB, Box 1009, 301 10 Halmstad, tfn 035-22 33 20.

Åtgärdsplan

Tillsammans med resultaten från inventeringen lämnas en åtgärdsplan som beskriver hur PCB-produkterna ska skiljas ut och omhändertas som farligt avfall. En tidsplan för sanering av fogar och golvmassor med mycket PCB ska också göras. En mer detaljerad beskrivning av saneringen lämnas innan arbetet startar.

Vad ska saneras?

När en byggnad eller anläggning innehåller fogmassa eller halkskyddande golvmassa med PCB överstigande 0,050 viktprocent (500 ppm eller 500 mg/kg) är du som ägare skyldig att sanera PCB. Saneringen ska ske så snart som möjligt och i förordningen om PCB finns olika datum då sanering ska ha skett, beroende på i vilken typ av byggnad ämnet hittats.

I industribyggnader uppförda eller renoverade åren 1956-1973 ska PCB saneras senast 30 juni 2013. Samma tidpunkt gäller för andra byggnader och anläggningar uppförda eller renoverade åren 1970-1973 och för fog- och golvmassa som använts inomhus.

För andra byggnader och anläggningar än industribyggnader som uppförts eller renoverats åren 1956-1969 ska saneringen vara slutförd 30 juni 2011. PCB-haltiga fogmassor och byggvaror ska hanteras i enlighet med de bestämmelser som gäller för farligt avfall.

Det finns möjlighet att begära uppskov om byggnaden ändå ska byggas om eller renoveras under de närmaste följande åren efter den tidpunkt då saneringen egentligen borde ha varit slutförd.

Minst 6 veckor innan saneringen påbörjas ska fastighetsägaren anmäla detta till miljö- och byggförvaltningen.

Du som fastighetsägare ansvarar för att saneringen görs på bästa sätt med hänsyn till miljön och människors hälsa. Saneringsföretag som anlitas ska ha dokumenterad kunskap och erfarenhet från PCB-sanering. Företaget ska arbeta enligt Svenska Fogbranschens Riksförbunds rekommenderade metod. Om en byggnadsdel innehåller mindre än 0,050 viktprocent PCB ska den saneras innan byggnads- eller rivningsåtgärd.

Isolerrutor som innehåller PCB i förseglingsmassan och PCB-kondensatorer i armaturer för urladdningslampor ska då de kasseras sorteras ut och omhändertas som farligt avfall enligt reglerna i avfallsförordningen.

Vill du veta mer?

Prata med Miljö- och Samhällsbyggnadsförvaltningen i Hedemora
0225-34067

HEDEMORA
KOMMUN

Inventera och sanera PCB

Ditt ansvar som fastighetsägare

Nya regler från 1 mars 2007

Förordningen om PCB (SFS 2007:19) trädde i kraft 1 mars 2007. Där finns bestämmelser om inventering och sanering av PCB i byggnader och anläggningar. Bestämmelserna berör dig som äger en byggnad som är uppförd, ombyggd eller renoverad under åren 1956-1973. Bestämmelserna gäller inte jordbruksbyggnader och en- eller tvåbostadshus.

Byggnaderna ska inventeras på förekomst av PCB och resultatet ska redovisas till miljö- och byggförvaltningen. Du ska också visa hur inventeringen har gått till och skicka med en åtgärdsplan, med uppgifter om hur det PCB som hittats ska tas om hand. Detta ska vara klart 30 juni 2008.

Vad är PCB?

PCB (polyklorerade bifenyler) är en grupp svårnedbrytbara organiska klorföreningar som började framställas och användas på 1930-talet. PCB har använts i en rad olika produkter, som transformatorer, kondensatorer, bottenfärg för båtar, hydrauloljesystem, förseglingsmassor i isolerglas och som mjukgörare i plaster och fogmassor. I mitten av 1960-talet upptäcktes att PCB spridits till naturen och på 1970-talet förbjöds ämnet.